

Zadeva C-544/19

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

9. julij 2019

Predložitveno sodišče:

Upravno sodišče v Blagoevgradu (Bolgarija)

Datum predložitvene odločbe:

5. julij 2019

Vlagateljica kasacijske pritožbe:

„ECOTEX BULGARIA“ EOOD

Nasprotna stranka v postopku s kasacijsko pritožbo:

Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite, Sofija

Predmet postopka v glavni stvari

Kasacijski postopek zaradi upravne kazni – finančne sankcije – naložene vlagateljici kasacijske pritožbe zaradi kršitve omejitve uporabe gotovine na podlagi člena 3(1), točka 1, Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi (zakon o omejevanju plačil v gotovini).

Predmet in pravna podlaga predloga

Pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe: člen 267(a) in (b) PDEU.

Zaprosilo za razlago: člena 63 PDEU; člena 49(3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah; uvodne izjave 6, členov 2(1), 4 in 5, 58(1) in 60(4) Direktive (EU) 2015/849.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje:

Ali je treba člen 63 PDEU razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kot je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katero je treba plačila v višini 10.000 levov (BGN) ali več na ozemlju države opravljati samo z nakazilom ali vplačilom na plačilni račun in s katero se omejujejo gotovinska izplačila dividend iz neizplačanega dobička v višini 10.000 BGN ali več? Če člen 63 PDEU tej ureditvi ne nasprotuje: ali je taka omejitev upravičena s cilji Direktive (EU) 2015/849?

Drugo vprašanje:

Ali je treba člen 2(1) Direktive (EU) 2015/849 ob upoštevanju uvodne izjave 6 ter njenih členov 4 in 5 razlagati tako, da ne nasprotuje splošnemu nacionalnemu predpisu, kot je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katerim je treba plačila v višini 10.000 BGN ali več na ozemlju države opravljati samo z nakazilom ali vplačilom na plačilni račun in s katerim se ne upošteva, kdo opravi plačilo v gotovini in zakaj, pri tem pa se hkrati zajemajo vsa plačila v gotovini med fizičnimi in pravnimi osebami?

1. Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen: ali člen 2(1), točka 3(e), Direktive (EU) 2015/849 ob upoštevanju uvodne izjave 6 ter njenih členov 4 in 5 državam članicam dopušča, da določijo dodatne splošne omejitve plačil v gotovini na ozemlju države v nacionalnem predpisu, kot je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katerim je treba plačila v gotovini v višini 10.000 BGN ali več na ozemlju države opravljati samo z nakazilom ali vplačilom na plačilni račun, če je razlog za plačilo v gotovini „neizplačani dobiček“ (dividende)?

2. Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen: ali člen 2(1), točka 3(e), Direktive (EU) 2015/849 ob upoštevanju uvodne izjave 6 ter njenega člena 5 državam članicam dopušča, da določijo omejitve uporabe gotovine v nacionalnem predpisu, kot je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katerim je treba plačila v višini 10.000 BGN ali več na ozemlju države opravljati samo z nakazilom ali vplačilom na plačilni račun, če je mejna vrednost nižja od 10.000 EUR?

Tretje vprašanje:

Ali je treba člen 58(1) in člen 60(4) Direktive (EU) 2015/849 ob upoštevanju člena 49(3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da nasprotujeta nacionalnemu predpisu, kot je ta v postopku v glavni stvari, ki določa fiksno višino upravnih sankcij zaradi kršitev omejitev plačil v gotovini in ne dopušča odmere na podlagi razlikovanja, pri kateri bi se upoštevale konkretne relevantne okoliščine?

1. Ali je treba – če je treba na to odgovoriti, da člen 58(1) in člen 60(4) Direktive (EU) 2015/849 ob upoštevanju člena 49(3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ne nasprotujeta nacionalnemu predpisu, kot je ta v postopku v glavni

stvari, ki določa fiksno višino upravnih sankcij zaradi kršitev omejitev plačil v gotovini – člen 58 in člen 60(4) Direktive (EU) 2015/849 ob upoštevanju načela učinkovitosti in pravice do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da nasprotujeta nacionalnemu predpisu, kot je ta v postopku v glavni stvari, ki omejuje sodni nadzor, če ta predpis ne dopušča, da bi sodišče v primeru pritožbe [zoper naloženo sankcijo] določilo upravno sankcijo zaradi kršitev omejitev plačil v gotovini, ki bi ustrezala konkretnim relevantnim okoliščinam in ki bi bila nižja od določene minimalne višine?

Navedene določbe prava Unije in sodna praksa

Člen 63 PDEU; člena 47 in 49(3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah; člen 1 Direktive Sveta o izvajanju člena 67 Pogodbe (88/361/EGS); uvodne izjave 6, 22 in 65 ter členi 2, 4, 5, 58 in 60 Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES

Navedene nacionalne določbe

Členi 113, 123, 133, od 135 do 137 in 147 Targovski zakon (zakon o trgovini, v nadaljevanju: TZ); členi od 1 do 3, 5 in 6 Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi (zakon o omejevanju plačil v gotovini, ZOPB); členi 27(1) in (5), 28(a), 63(1) in 83 Zakon za administrativnite narusheniya i nakazaniya (zakon o upravnopravnih kršitvah in kaznih, ZANN); členi 208, 218(2) in 223 Administrativno-protsesualen kodeks (zakon o upravnem postopku, APK)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Vlagateljica kasacijske pritožbe je enoosebna družba z omejeno odgovornostjo, ustanovljena na podlagi bolgarskega prava, s sedežem v Petrichu, Bolgarija, ki opravlja dejavnost trgovine na debelo. Edini družbenik in poslovodja je grški državlján s stalnim prebivališčem v Grčiji.
- 2 Na sedežu družbe je 14. marca 2018 potekala skupščina družbenikov, na kateri je bil sprejet sklep, da se edinemu družbeniku izplačajo dividende v skupnem znesku 100.000 BGN. Navedeni znesek je neizplačani dobiček, ki je predmet davka od dohodkov pravnih oseb. Sprejet je bil sklep, da se navedeni znesek v delnih zneskih izplača iz blagajne družbe v gotovini.
- 3 Družba je na podlagi tega sklepa marca 2018 edinemu družbeniku v gotovini izplačala znesek 95.000 BGN, in sicer z devetimi plačili v vsakokratni višini

- 10.000 BGN in plačilom v višini 5000 BGN, za kar so bili izdani ustrezni plačilni nalogi za odhodke.
- 4 Eno od teh plačil v gotovini, ki je bilo opravljeno 14. marca 2018 in je znašalo 10.000 BGN, je predmet postopka v glavni stvari. Med strankama in na podlagi dejstev, ugotovljenih v postopku, ni sporno, da gre pri tem znesku za izplačane dividende za izvršitev zgoraj navedenega sklepa skupščine družbenikov družbe.
 - 5 Pri davčnem nadzoru družbe „Ecotex Bulgaria“ EOOD je bilo ugotovljeno, da vsako od teh plačil v gotovini v višini 10.000 BGN pomeni kršitev prepovedi opravljanja gotovinskih plačil „v višini 10.000 BGN ali več“ na ozemlju države iz člena 3(1), točka 1, ZOPB.
 - 6 Teritorialna direksia na Nationalna agentsia za prihodite Sofia (nacionalna agencija za prihodke – regionalna direkcija Sofija, Bolgarija) je zavrgla ugovore družbe, ki so bili obrazloženi s tem, da gre za „manj resen primer“, in je za vsako od teh plačil določila finančno sankcijo v višini 50 % skupne vrednosti vsakega plačila, določeno v členu 5(1) ZOPB, ki v primeru plačila, ki je predmet postopka v glavni stvari, znaša 5000 BGN.
 - 7 Družba „Ecotex Bulgaria“ EOOD je odločbo o globi v zvezi s plačilom, ki je predmet postopka v glavni stvari, izpodbijala pri pristojnem Rayonen sad, ki je odločbo v celoti potrdilo.
 - 8 Rayonen sad je zavzelo stališče, da gotovinsko plačilo v višini 10.000 BGN, ki je bilo opravljeno 14. marca 2018 in pri katerem je šlo za del izplačanih dividend, izpolnjuje dejanski stan kršitve na podlagi člena 3(1), točka 1, ZOPB. Ker zakonska opredelitev pojma „plačilo“ v smislu ZOPB ne obstaja, je to sodišče zavzelo stališče, da ta pojem pomeni „vsako denarno transakcijo“, ne glede na to, ali gre za protistoritev.
 - 9 Rayonen sad je glede naložene finančne sankcije zavzelo stališče, da ni pravnih podlag za njeno spremembo (znižanje). V obrazložitvev je navedlo, da je zavezano spoštovati fiksno višino iz člena 5(1) ZOPB, in sicer 50 % zneska plačila v gotovini, in prepoved iz člena 27(5) ZANN, v skladu s katero se sankcija ne sme določiti v višini, ki je nižja od minimalne višine, določene v posebnem zakonu s členom 5(1) ZOPB.
 - 10 Rayonen sad je predlog v skladu s členom 28 ZANN, naj se kršitelj razbremeni upravnokazenske odgovornosti, ker gre za „manj resen primer“, zavrnilo z obrazložitvijo, da se kršitev na podlagi člena 3(1), točka 1, ZOPB ne razlikuje od običajnih in da ni „manj resna“.
 - 11 Družba „Ecotex Bulgaria“ EOOD izpodbija odločitev Rayonen sad s kasacijsko pritožbo pri predložitvenem sodišču, ki mora dokončno odločiti o sporu.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 12 Vlagateljica kasacijske pritožbe trdi, da pravica do udeležbe pri dobičku družbe (pravica do dividende) ni pravni posel ali pogodba s protistoritvijo in da ni zajeta s pojmom „plačilo“ v smislu člena 3(1), točka 1, ZOPB.
- 13 Sklicuje se tudi na to, da gotovinsko plačilo v višini 10.000 BGN, opravljeno 14. marca 2018, omejitev iz člena 3(1), točka 1, ZOPB presega zgolj za 0,01 BGN, zaradi česar naj finančna sankcija v višini 50 % skupnega zneska opravljenega plačila, določena v členu 5(1) ZOPB, ki v tem primeru znaša 5000 BGN, ne bi bila sorazmerna.
- 14 Nasprotna stranka v postopku s kasacijsko pritožbo meni, da določba člena 3(1), točka 1, ZOPB zajema vsa plačila v gotovini, vključno s izplačilom udeležbe pri neizplačanem dobičku (dividenda), če to ne spada na področje uporabe enega od zakonskih izjem iz člena 2 ZOPB.
- 15 Opozarja tudi, da naj bi pojem „plačilo“ v smislu člena 3(1), točka 1, ZOPB pomenil vsako denarno transakcijo, ne glede na to, ali temelji na pogodbeni ali nepogodbeni podlagi; vključena naj bi bila tudi razmerja, katerih predmet je pravica do udeležbe.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 16 Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi (zakon o omejevanju plačil v gotovini, ZOPB) je bil sprejet kot ukrep za izvajanje razveljavljene Direktive 2005/60/ES in je kot nacionalni ukrep za prenos Direktive (EU) 2015/849 naveden pod točko 11 tega sporočila: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/NIM/?uri=CELEX:32015L0849>.
- 17 Pravo, ki ga je treba uporabiti za obravnavani primer, je določba člena 3(1), točka 1, ZOPB, ki jo je treba razlagati v duhu in smislu ustreznega prava Unije (glej sodbo z dne 10. aprila 1984, von Colson in Kamann, 14/83, EU:C:1984:153) in konkretno ob upoštevanju člena 63 Pogodbe o delovanju Evropske unije in določb Direktive (EU) 2015/849.
- 18 Da bi izpolnila obveznost zagotovitve skladne razlage nacionalnega prava s pravom Unije (glej sodbe z dne 14. septembra 2000, Collino in Chiappero, C-343/98, EU:C:2000:441, točka 23, z dne 19. aprila 2007, Farell, C-356/05, EU:C:2007:229, točka 40, in z dne 24. januarja 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, točka 39) morajo nacionalna sodišča ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in ob uporabi načinov razlage, ki so priznani s sodno prakso in teorijo, narediti vse, kar je v njihovi pristojnosti (glej sodbi z dne 4. julija 2006, Adeneler, C-212/04, EU:C:2006:443, točka 111, in z dne 24. januarja 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, točka 27).

- 19 Pretok kapitala v svoji osnovni obliki je v smislu prava Unije finančna transakcija, pri kateri ne gre za plačilo iz drugega gospodarskega razmerja. Sodišče Evropske unije je ugotovilo, da „so pretok kapitala“ za razliko od tekočih plačil, ki so povezana s transakcijami v obliki storitve in protistoritve iz pravnega posla, „finančne transakcije, katerih glavni namen je naložba ali vlaganje zadevnega zneska in ne plačilo storitve“ (sodba z dne 31. januarja 1984, Luisi in Carbone, 286/82 in 26/83, EU:C:1984:35, točka 21).
- 20 Sodišče je presodilo, da je prejem dividend od delnic in deležev v gospodarskih družbah oblika prostega pretoka kapitala (sodba z dne 6. junija 2000, Verkooijen, C-35/98, EU:C:2000:294). V skladu s členom 63(1) PDEU so prepovedane vse omejitve pretoka kapitala med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami, vključno z „ukrepi, ki bi lahko odvrnili nerezidente od naložb v državi članici ali od ohranitve teh naložb“ (glej sodbi z dne 22. januarja 2009, STEKO Industriemontage, C-377/07, EU:C:2009:29, točki 23 in 24, ter z dne 31. marca 2011, Schröder, C-450/09, EU:C:2011:198, točka 30). Zato je odločil en odgovor na vprašanje, ali je omejitev plačil v gotovini v nacionalnem zakonu (člen 3(1), točka 1, ZOPB), če zaradi svoje nedoločnosti vključuje tudi izplačilo dividende, skrita omejitev prostega pretoka kapitala in plačil v smislu člena 63 PDEU.
- 21 Cilj Direktive (EU) 2015/849 je preprečiti uporabo finančnega sistema Unije za namene pranja denarja in financiranja terorizma. Za uresničitev ciljev Direktive je bil določen seznam poklicev in dejavnosti, za katere se uporablja, pri čemer lahko države članice razširijo področje uporabe na druge poklice ali kategorije podjetij, ki niso navedeni v členu 2(1), in sprejmejo nižje mejne vrednosti, dodatne splošne omejitve uporabe gotovine in druge strožje določbe.
- 22 V tem okviru je treba v zvezi z odgovornostjo družbe preizkusiti, ali je splošna nacionalna določba, ki omejuje uporabo gotovine, ne glede na to, ali gre pri njej za plačilo protistoritve, dopustna in ali področje uporabe Direktive (EU) 2015/849 zajema omejitve izplačila udeležbe pri neizplačanem dobičku v gotovini iz člena 3(1), točka 1, ZOPB; če je taka določba dopustna, se postavlja vprašanje, ali lahko države članice mejno vrednost za plačila v gotovini določijo na znesek, nižji od 10.000 EUR.
- 23 Če je odgovor pritrdilen, je treba preizkusiti, v kolikšni meri je nacionalna določba, kot je določba člena 5(1) ZOPB, ki pri pravnih osebah za vse finančne transakcije določa finančno sankcijo v fiksni višini „50 % skupnega zneska opravljenega plačila“, ob upoštevanju sorazmernosti kazni v skladu s členom 58(1) in okoliščin v skladu s členom 60(4) Direktive (EU) 2015/849 dopustna in ali glede na prepoved znižanja sankcije pod minimalno višino iz člena 5(1) ZOPB, ki jo za sodišča določa člen 27(5) ZANN, ne pomeni kršitve načela učinkovitega sodnega nadzora.